

Các tiếng nói đòi hỏi không có không gian phát triển.

*Khu dân cư gần hẻm Boeung Kak (Phnompenh) bị phá hủy, 18/9/2011.
REUTERS/Samrang Pring*

Trong cuộc họp của Hội Đồng Nhân Quyền LHQ, ngày 29/9/2011, một chuyên gia cao cấp về nhân quyền đã chỉ trích mạnh mẽ tình trạng vi phạm quyền tự do ngôn luận tại Cam Bốt.

Bên cạnh đó, theo báo Phnompenh Post ra ngày 30/9, Pnompenh đã quyết định xem xét đề xuất luật lệ mới về qui chế đối với các tổ chức phi chính phủ, để thay cho đề xuất luật lệ cũ, vốn bị công luận phê phán quyết liệt.

Thông tin viên Phạm Phan trình bày Phnompenh.

1 / Nội dung chính trong đánh giá của một chuyên gia cao cấp của Liên Hiệp Quốc về tình trạng tự do ngôn luận tại Cam Bốt

Trong khuôn khổ tuần tra của Hội Đồng Nhân Quyền LHQ tại Geneva, báo cáo viên phụ trách về nhân quyền tại Cam Bốt là Giáo Sĩ Surya Subedi đã lên tiếng phê bình về tình trạng nhân quyền ở Cam Bốt, đặc biệt về tình trạng hơn 1 triệu người do ngôn luận của người dân do chính quyền áp đặt.

Theo các phát biểu của ông Subedi thì tình hình hiện nay không đáng báo động, có một số lĩnh vực tiến triển, nhưng cũng có một số mặt yếu kém, suy thoái.

Về quyền tự do ngôn luận, ông Subedi nói rằng: sẽ bày tỏ ý kiến của những người thu thập phe đối lập, các luật sư, và đối diện của những tổ chức xã hội dân sự đang trong tình trạng xù u đi.

Trong hồ sơ pháp lý, các thẩm phán, công tố viên có cách hành xử khác nhau, luật pháp của Cam Bốt hiện nay, theo ông Subedi, chủ yếu dựa trên luật cho chính quyền chứ không dựa trên bình đẳng, như việc chính quyền đưa ra các cáo buộc phỉ báng, thông tin sai lệch hay ngược đãi thông tin dựa trên những người mà họ lên tiếng chỉ trích việc làm sai trái của chính quyền. Theo báo cáo viên Subedi, chính quyền không nên ghép các tội này vào tội hình sự.

Không phải chỉ các nhân vật đối lập hay những người hoạt động cho các tổ chức xã hội dân sự nằm ngoài sự kiểm soát của chính quyền mới bị hơn chín mươi lăm triệu người dân, mà ngay cả bên trong ngành truyền thông Quốc Hội, đặc biệt là những dân biểu không thuộc đảng cầm quyền, mới khi lên tiếng phê bình phải chịu những trừng phạt hoặc bị bắt giam, theo lời ông Subedi, do vì có thể rơi vào truyền thông hoặc bị chính quyền vi phạm là vụ khủng khiếp đến quốc gia.

2/ Thêm chi tiết về dữ liệu liên quan đến việc đăng ký hoạt động của các tổ chức phi chính phủ NGO, báo giới hoạt động báo về nhân quyền chỉ trích, coi như là một can thiệp của chính quyền nhằm bóp chết xã hội dân sự

Trong khi phê bình sự hơn chín mươi lăm triệu người dân do nghèo đói, ông Surya Subedi lại khen ngợi quy trình để hình thành luật pháp chính quyền trong việc xem xét lại để tháo gỡ liên hệ đến các tổ chức Phi Chính Phủ, giới trẻ là NGO.

Đoạn luật này đang được Bộ Nội Vụ duy trì lại truyền thống khi đưa qua Quốc Hội thảo luận và thông qua.

Trước đây, khi chính quyền đưa đến ban hành thành luật chính thức thì đã bắt các tổ chức xã hội dân sự và nhân quyền chỉ trích, vì họ cho rằng, nếu một khi thành luật, nó sẽ giúp cho chính quyền mạnh tay giải tán các tổ chức NGO đã lên tiếng phê bình chính quyền.

Nguyên nhân để chính quyền tính ban hành một luật mới ngăn cấm các tổ chức NGO hoạt động là do các sự việc liên hệ đến án trừng trị hồ sơ của xa Cam Bốt được Ngân Hàng Phát Triển Á Châu và Cơ Quan Việt Nam Tài Chính Phát Triển của Úc tài trợ có tổng trị giá khoảng 144 triệu USD Kim.

Khi thực hiện việc trừng trị những xe lửa thì phải di chuyển nhiều gia đình cư trú dọc theo đường ray đi nơi khác sinh sống. Công tác di chuyển và đền bù cho dân do Bộ Tài Chính thực hiện. Tuy nhiên hoạt động của Bộ Tài Chính do ông Keat Chhon cầm đầu đã bắt nhiều tổ chức xã hội dân sự chỉ trích.

Các lý do chính được nêu lên trong văn bản này là, Bộ Tài Chính đền bù không thỏa đáng, khu vực dân đang sống có giá trị cao hơn những lợi ích bị thiệt hại về giá trị. Hai là khu vực tái định cư không bảo đảm an toàn cho sinh hoạt hàng ngày.

Vì i ch trích này, nên B Tr ng Keat Chhon đã vi t b c th ghi ngày 17/6 đ trình lên Th T ng Hun Sen v i i th nh c u đóng c a các t ch c NGO, n u không d án đ ng h a xa s b Ngân Hàng Phát Tri n Á Châu đình ch . Và ngày 19/6, ông Hun Sen đã ch p thu n đ ngh này.

Sau nhi u ý ki n khác nhau n i lên quanh v n đ này, Ngân Hàng Phát Tri n Á Châu có yêu c u B Tr ng Keat Chhon xác minh n i dung b c th , tuy nhiên, theo báo m ng Phnom Penh Post ghi ngày 30/9 thì B Tài Chính đã không tr i Ngân Hàng Phát Tri n Á Châu.

S ki n này không khác gì chuy n tr c đ u i c dân t i h Boeung Kak, khi Ngân Hàng Th Gi i c nh báo, n u chính quy n ti p t c c ng b c dân đi kh i n i h đang s ng thì Ngân Hàng Th Gi i s ng ng vi n tr và cho m n ti n. Ch vài ngày sau khi có c nh báo, đích thân Th T ng Hun Sen ra nh cho y Ban Thành Ph Phnom Penh ph i c p đ t đ y đ cho s ng i b tr c đ u i.

3/ Đàn áp t do ngôn lu n t i Cam B t trong th i gian g n đây

Trong phát bi u hôm th T tu n tr c t i khóa h p c a H i Đ ng Nhân Quy n, ông Subedi đã nêu i tr ng h p m t nhân viên c a LHQ b tù giam đ n 6 tháng ch vì “ph m cái t i” là in các thông tin trên m ng sau đó g i cho đ ng nghi p c a bà đ c đ bi t. Theo ông Subedi đây là hành đ ng đàn áp quy n t do ngôn lu n c a ng i dân.

T nhi u năm nay, các ti ng nói đ i i p không có không gian phát tri n. Ng i đ ng đ u đ ng đ i i p i n nh t x Chùa Tháp là ông Sam Rainsy hi n còn bôn đào Phá đ tránh thi hành án tù nhi u năm do tòa án tuyên ph t, do vì ông đã nói nh ng đi u chính quy n không cho nói, liên h đ n tranh ch p đ t v i nhà n c Vi t Nam.

Chính quy n bi n gi i r ng s n đ nh qu c gia là tiên quy t đ phát tri n, nh ng ng i đ i i p hay các t ch c nhân quy n ph i bi t tình hình dân ch n i đây khác v i các n c Ph ng Tây.

Theo i p lu n c a chính quy n, ng i ch trích ch th y m t m t c a s vi c ch không có cái nhìn toàn di n, ch v ch cái sai ch không khen cái đúng, vì th ch trích đã làm m t hòa khí và ch m s phát tri n c a qu c gia.

Trong khi đó i p lu n c a ng i b o v nhân quy n hay ho t đ ng đ i i p thì c n ph i có s phát tri n đ ng b , nhân quy n là căn b n, và quy n s ng, cũng nh quy n t do chính tr ph i đ c lu t pháp tôn tr ng bình đ ng. Và hi n nay, không ph i ch nh ng ng i bên ngoài Đ ng Nhân Dân đ ng quy n m i b b t gi hay b đàn áp.

Theo báo chí Phnom Penh, ch trong th i gian ng n g n đây, có đ n 4 nhân v t cao c p thân c n v i Ch T ch Đ ng Nhân Dân kiêm Ch T ch Th ng Vi n là ông Chea Sim đã b c nh sát b t gi v i nh ng t i danh khác nhau nh l ng g t hay ng y t o.

M i nh t là v ngày 28/9, bà Pheng Kunthea Borey, 56 tu i b b t t i t nh Koh Kong khi s p v t qua biên gi i Thái tìm ch tr n tránh. Bà này đ ng đ u V Nghi L cho Ch T ch Chea Sim.

Các v b t gi gây xôn xao này là nh ng v đàn áp quy n t do ngôn lu n nh th ng x y ra tr c đây hay là m đ u cho đ t thanh tr ng m nh tay trong n i b đ ng c m quy n đ c ng c quy n l c cho v Th T ng kiêm Phó Ch T ch đ ng là ông Hun Sen?

S ki n này có th đ t ng i c m đ u Cam B t v th thêm thù b t b n hay không? Nhi u ng i đang theo dõi di n bi n m i này.